

JÓK A LEGJOBBAK KÖZÜL

Szódi Sándor (IFKA - Iparfejlesztési Közhasznú Nonprofit Kft. minőség szakértő)

„ ... Sokféle minőséget ismerünk. A minőséget etikai kérdésnek tartom! Nekem a minőség egy magasabb fogalom. ...”

Beszélgetés Prof. Dr. Juhász Endrével

- *Professzor úr! Kezdjük a beszélgetést egy rövid szakmai önéletrajzzal! Kérem, emelje ki gazdag életútjának néhány fontosabb állomását!*
- Kezdjük a tanulmányokkal! A miskolci Lévy József, majd a budapesti Kölcsey Állami Fiú Gimnáziumba jártam. Az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem Mérnöki Karán, a Híd és Szerkezetépítési Tagozaton okleveles mérnök lettem 1957-ben. Vízellátási és Csatornázási okleveles szakmérnök diplomámat 1968-ban vehettem át. Műszaki (Egyetemi) doktori címet 1973-ban, a Műszaki Tudomány Kandidátusa fokozatot 1987-ben kaptam. Főiskolai tanár, egyetemi docens, egyetemi tanár címekkel is rendelkezem. Tanítottam a Budapesti Műszaki Egyetemen, az Ybl Miklós Főiskolán, a Szent István Egyetemen.
Első munkahelyem a Bányászati Építő Vállalat volt. Időrendben az Általános Épület Tervező Vállalat, majd a VIZITERV következett. Az Országos Vízügyi Hivatal főosztályvezetői beosztását 1985 és 1989 között bízták rám, majd a VIZITERV-nél szakági főmérnökként folytattam. A Közlekedési Hírközlési Vízügyi Minisztériumban főtanácsosként, majd nyugdíjas főtanácsadóként is dolgoztam. Az elmúlt év végéig a Juhász és Tsa. Mérnöki Tanácsadó Bt. ügyvezetője voltam.
- *A Híd és Szerkezetépítési Tagozaton végzett okleveles mérnök miként fordult a vízellátás, a csatornázás, a szennyvízelvezetés, később pedig a szennyvíziszap kezelés irányába?*

- Az egyetemen sajnos nem sikerült állást találnom. Az Általános Épület Tervező Vállalatnál az egyik megbeszélésen főnököm új munkáról adott hírt. Miután senki sem vállalta a Rudolf telep csatornázását: „rám esett a választás”, mondván, hogy én hidász vagyok, s nekem mindenhez kell érteni! Hiába jeleztem: csak annyit tudok a csatornáról, szennyvízről, hogy a végét le kell húzni,- a „melót én nyertem”. Rövidesen kedvet kaptam ehhez a munkához. Annyira belejöttem, hogy még a céget is ott hagytam, mert nem láttam lehetőséget további fejlődésre. Elmentem a VIZITERV-hez az ország egyik leghíresebb szennyvizese mellé (abszolút kezdőként) és szép lassan beletanultam a víztisztításba, a csatornázásba. A cégnél zászlóvivője lettem ennek a szakterületnek, nagyon sok szép munkát kaptam. Elsősorban az Országos Vízügyi Főigazgatóságnak dolgoztunk. Nekem egyebek mellett a Balatoni régió jutott, de még vagy hatvan különböző típusú szennyvíztisztító telepet terveztem. Mintegy 120 település csatornahálózatának, kiegészítő berendezéseinek, komposztálóinak a létrehozásában vettem részt. A VIZITERV-nél huszonöt évet töltöttem, s a ranglétrán folyamatosan emelkedtem. Ennek a következménye lett, hogy hamarosan „beparancsoltak” a minisztériumba. A vízellátás, csatornázás, fürdő ágazatnak lettem főnöke, főosztályvezetője.
- *Hogyan lett az ország első szennyvíziszap kezelője?*
- 1969-ben a Budapesti Műszaki Egyetemen kezdtem oktatói pályámat, miután Öllös professzor meghívott a tanszékére külsős oktatónak. A profnak óriási érdeme volt, hogy megalapozta, létrehozta a vízellátás, csatornázás felső szintű képzést. Az Ybl főiskolán is szívesen vállaltam tanítást. Ily módon a tervezői tapasztalatok bekerültek az egyetemekre. Később kaptam önálló tárgyként a szennyvíziszap kezelést. Ahol az országban szennyvíziszappal foglalkoztak, mindig engem hívtak. Így maradt rám az említett elnevezés.
- *Mi motiválta a szakma ily magas szintű megismerésére és végzésére? A személyes karrierje vagy a terület elmaradottsága volt inkább az ösztönző tényező?*
- Az ivóvízellátás technikai szintje nagyjából megoldott volt, a tisztítás azonban nem. Úgy gondoltam, amíg az emberek élnek, esznek, isznak, anyagcseréjük van,- mindig keletkezik szennyvíz. Gondoltam, hogy aki ezen a területen dolgozik, annak biztosan lesz jövője és nem fog éhen halni. Szerettem mindig abban a tudatban dolgozni, hogy közben érezzem: ezen a területen én vagyok a legjobb. Nagyon sok olyan munkát vállaltam, ami első volt az országban. Etalonnak szerettem látszani!
- *Előkészítette az EU tárgyalások alapjául szolgáló Magyarország Szennyvízkezelés és Tisztítás Nemzeti Programját. Van-e lehetősége figyelemmel kísérni a tervezet megvalósulását? Elégedett-e a végrehajtással?*
- A mai napig is benne vagyok a közéletben. A szennyvizes szövetség alelnökeként és az országjárások alkalmával temérdek információhoz jutok. Sok előadást tartok és hallgatok. Információs adatbázisom szinte ma is naprakész. Több publikációm jelent meg a közelmúltban. Ami a nemzeti program végrehajtását illeti, nagyon elégedett vagyok. Még több is megvalósult belőle, mint amit eredetileg beterveztünk! A szennyvízcsatornára való rákötöttség mértékét pl. 75-76 %-ra terveztük. Kb. itt is tartunk, de országos átlagban adottak a 85% feletti bekötési lehetőségek.
- *A megújuló energiaforrások versenyében a szennyvíziszapnak milyen esélyei vannak?*

- Sokat foglalkoztam ezzel a kérdéssel. Külön tanulmányt is készítettem a minisztérium részére. Tudnunk kell, hogy mi az a határ, ameddig gazdaságos az iszap energiaforrásként való alkalmazása. Ma már üzemel Magyarországon 35-40 olyan telep, ahol a biogázt hasznosítják. A villamos energia termelésnek biztos, hogy nem ez a legolcsóbb formája. 5-6 olyan nagy telep van, ahol a rothasztásos technológiával előállított biogáz kifizetődő. Vannak tehát olcsóbb energiaforrások, mint pl. a vízi erőművek. Az atomenergia messze a legolcsóbb, de persze annak is vannak veszélyei. Már kandidátusi disszertációmban is kimutattam, hogy a biogáz felhasználás a legolcsóbb mód a kazánban való meleg víz előállítására. A szennyvíziszap energianyerés célú hasznosításának legfőbb területét a mezőgazdaságban látom.
- *Professzor úr Aranykoszorús Kiváló Feltaláló! Melyik találmányára a legbüszkébb?*
- 10-11 találmányom volt, melyek közül az „Egyesített biológiai tisztító műtárgy” a legkedvesebb. Ez egy kompakt berendezés, melyet 1969-ben Inotai Ferenc barátommal csináltunk. Ebből vagy 40-50 db készült az országban! A balatoni telepek zöménél találkozhatunk ezzel a műtárggyal, mely a korábbiakhoz képest mintegy 20 %-os megtakarítást eredményezett.
- *Mit tesz szellemi frissességének a megőrzéséért?*
- Egész életemben sportoltam. Leginkább a labdajátékokat szerettem. 69 éves koromig kosárlabdáztam. A mozgásigényem mindig megvolt. 80 évesen még teniszeztam! Ma már félek pályára lépni. A „fiatalság megőrzésében” sokat segített, hogy oktatóként mindig kapcsolatban álltam az ifjúsággal. Mindig igyekeztem számukra újat tanítani és elkerülni a száraz előadásokat. Napi 2-3 dl vörösbor fröccsként elkészítve is bizonyára pozitív hatást fejt ki nálam. A szakirodalom tanulmányozása és a német szennyvíz szövetségi tagságom is segíti a szinten tartást. Büszke vagyok arra, hogy szeretek kártyázni (persze nem pénzben). Legutóbb pl. emléklapot kaptam a IX. Dunakanyar Tarokkversenyen való részvételemért.
- *Elégedett embernek tartja magát?*
- Igen, elégedett vagyok! Nem egy gazdag helyről származom. Apám falusi főjegyzőként „népellenség”-nek számított. Szakmai előrehaladásom szinte töretlen volt, munkámat nagyon sok kitüntetéssel ismerték el. Annak ellenére nagyon örültem ezeknek, hogy többségük nem járt pénzbeli elismeréssel. Feleségem textilvegyész, aki munkámhoz mindig kitűnő háttérrel biztosított. Egészségem is nagyjából rendben van. Összegzésül tehát elmondhatom, hogy bár nem gyűjtöttem hatalmas vagyont, elégedett vagyok!
- *Említette kitüntetéseit. A teljesség igénye nélkül kaphatnánk ezekből egy kis ízelőt?*
- Igen, természetesen. Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje (2009). Munka Érdemrend Ezüst fokozat (1983). Kiváló Munkáért (1989). Kiváló dolgozó elismerések (1983, 1988). Vásárhelyi Pál Díj (1995). Széchenyi István Ezüst Emlékérem (2003). Vízügy 50 éves Jubileumi Ezüst Emlékérme (2003). Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett (2003). Kiváló Feltaláló Arany fokozat (1973). Bogdánfy Ödön Emlékérem (1989). Pró Aqua Emlékérem (1983). Reitter Ferenc Díj (2003). Környezetvédelmi Műszaki Felsőoktatásért Kitüntetett Oklevél (2012). Örökös

Mérnöki Kamarai Tag (2014). Nívódíj a Környezettechnika c. tankönyv társszerzői munkájáért (2001). Arany Diploma Díszoklevél (2007). Gyémánt Diploma (2017).

- Kérem, említse meg azt a két elismerést, amelyet idén kapott!
- A Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetsége februárban 17. alkalommal rendezte meg a budapesti Hotel Intercontinentalban azt a Környezetvédelmi Bált, ahol hat évtizedes munkásságomért életmű díjat vehettem át V. Németh Zsolt államtitkártól. Másik okleveletem a Magyar Víz- és Szennyvíztechnikai Szövetségtől kaptam a XVIII. Országos Konferencián. Ez a Benedek Pál Díj volt, melyet hazánk csatornázásának, szennyvíztisztításának, szennyvíziszapkezelésének fejlesztése területén és az elnökségben végzett munkámért vehettem át májusban. Nagyon büszke vagyok arra, hogy ezt a díjat elsőként kaptam meg.
- Kérnék szépen egy rövid kiemelést társadalmi tisztségeiről!
- A Magyar Víz- és Szennyvíztechnikai Szövetség (MASZESZ) elnökségi tagja, majd 2011-től alelnöke. Az MTA Köztisztületi tagja. Az MTA Vízellátási - Csatornázási Bizottság elnöke. Az MTA Vízgazdálkodástudományi Bizottság tagja. A Hidrológiai és Földtudományok Bizottsága választott tagja két cikluson át. A METESZ Központi Környezetvédelmi Bizottság tagja. A Magyar Hidrológiai Társaság Tudományos Bizottságának tagja és az MHT Tiszteletbeli tagja. A német Szennyvíztechnikai Szövetség (DWGV) tagja. Tagság több nemzetközi kétoldalú vízügyi bizottságban. 18 éven keresztül a Csehszlovák - Magyar Kétoldalú Tervezői Együttműködési Bizottság elnöke voltam. Tíz évig töltöttem be a Vezető Tervező Minősítő Bizottság elnöki tisztét. A felsorolás tényleg kiemelés jellegű és ezért korántsem teljes.
- *Publikációira is méltán büszke lehet!*
- A hazai és külföldi újságokban több mint 170 írásom jelent meg. 11 szakkönyvnek voltam társszerzője. A *Csatornázás története*, a *Szennyvíztisztítás története*, és a *Települési szennyvíziszapok kezelése könyveimre is örömmel tekintek.*
- *Szakmai körökben Önt csak Bandi bácsiként ismerik. Azt gondolom ez is valamiféle tiszteletet, elismerést jelent!*
- Igen, ezt én is így gondolom és értékelem. Az országban a vizes mérnökök többségét, akik most funkciót viselnek volt alkalmam tanítani. Nem szeretem a hivatalos professzor úr megszólítást és nem szerettem korábban a minisztériumban se, ha előttem kalapot emeltek. Nekem nagyon jól esik a Bandi bácsi! Ebbe benne van a bizalom is.
- *Szeretném minőség felfogásáról is kérdezni. Mit tart a jó minőségről?*
- Sokféle minőséget ismerünk. A minőséget etikai kérdésnek tartom! Nekem a minőség egy magasabb fogalom. Mégpedig azért, mert a közepszerűséget nem szeretem, annak semmi értelme nincs. Aki közepszerű, az a langyos vízben lubickol. Merni kell a minőségre adni. Ki kell állni a minőség mellett! Sajnos a szennyvíztisztítás minőségével nem lehetünk elégedettek. Sok kívánnivalót hagy maga után a tervezés színvonala, illetve minősége és sokan belefáradnak a

pályázásokba. A győztes pályázóknak sem mindig marad elég idejük arra, hogy kiforrott terveket adjanak át megbízóinknak.

- *Három héttel 84. születésnapja előtt beszélgetünk leányfalui nyaralójában, ahol láthatóan remekül érzi magát. Megköszönöm, hogy válaszolt kérdéseimre és kívánok nagyon boldog születésnapot, kiváló egészséget, örömteli nyugdíjas éveket!*